

En läkare på 1500 ett omöjligt mål, anser Lars Isaksson

”Andra specialister än allmänläkare behövs i framtidens primärvård”

En allmänläkare på 1 500 invånare är omöjligt att uppnå inom en rimlig framtid. För att förbättra primärvården bör man istället lyfta fram andra yrkeskategorier – såväl andra läkarspecialister som sjuksköterskor och sjukgymnaster.

Den bedömningen gjorde Landsingsförbundets ordförande Lars Isaksson under en primärvårdskonferens i fredags i förra veckan, som samlade alla av betydelse i »Primärvårdssverige».

Hur är läget inom primärvården idag? Hur ska primärvården kunna förbättras? var frågorna för konferensen, som ordnats inför den nationella handlingsplan för sjukvården som regeringen ska lägga fram i vår.

Det rädde stor enighet kring beskrivningen av dagens situation i primärvården: primärvården har tilldelats uppgifter utan att samtidigt få resurser och förutsättningar att klara dessa.

Lars Isaksson tycker inte att regeringens satsningar på sjukvården är tillräckliga, trots överföringen av flera miljarder kronor från försvaret. Att landsingen får ökade skatteintäkter på grund av en bättre ekonomi hjälper inte heller.

– Om vi ska få en bra vård måste vi få ännu mer resurser, underströk han.

Men bara pengar räcker inte.

– Hur vi än anstränger oss kommer vi inte att nå upp till målet en allmänläkare per 1500 invånare inom de närmaste 10–15 åren, konstaterade Lars Isaksson.

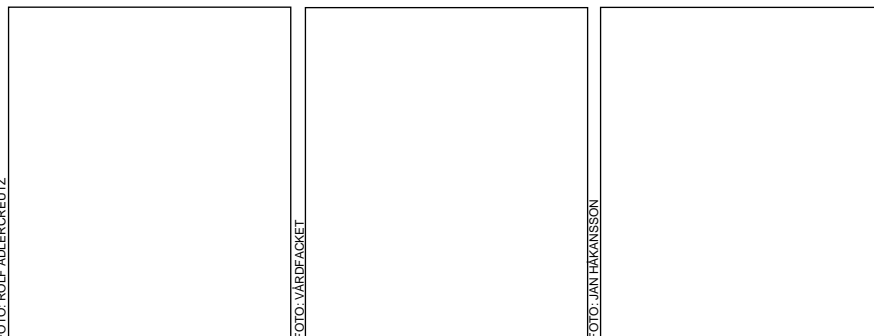
– Därför vill jag framhålla att det finns andra yrkeskategorier som måste tydliggöras och få bättre positioner. Det är exempelvis sjuksköterskor, sjukgymnaster och specialistläkare som barnläkare och gynekologer.

Samma åsikt hade Eva Fernvall, ordförande i Vårdförbundet.

– Idag har både sjukhus och primärvård tagit på sig det akuta omhändertagandet. Men i praktiken åker patienterna till sjukhuset eftersom de inte får tid snabbt i primärvården, sade hon.

– Vi behöver lättillgänglig vård dygnet runt och ett brett vårdutbud med fler olika specialister i primärvården.

– Kan man dessutom i högre grad

Fler läkare och mer resurser till primärvården, om detta rädde enighet på primärvårdskonferensen, bland andra Gösta Jedberger, Eva Fernvall och Carl-Eric Thors.

söka vård hos andra yrkesgrupper så skulle läkarresurserna frigöras, ansåg Eva Fernvall.

Gösta Jedberger, vd i Praktiker-tjänst, uttryckte sig så här:

– Begreppet sjukhus är ett betydligt starkare varumärke än primärvård, såväl hos patienter som hos professionerna och politiker. Detta vi måste ändra på.

De krav han tycker att man kan ställa på en väl fungerande primärvård är bland annat ett tydligt syfte, långsiktiga spelregler, organisation från ett patientperspektiv och många aktörer.

Ett stort problem är bristen på management, tycker Gösta Jedberger.

– Den mest lämpade för ledarskapet ska vara chef, oavsett vilket yrke personen har. Man ska utveckla ledning utifrån managementkunskaper, inte utifrån profession, sade han.

Fler hembesök nödvändigt

Samtliga talare var eniga om att framtidens primärvård inte får styras av en fastställd norm, eftersom förutsättningarna är olika i olika delar av landet.

Alldeles klart var det också att behovet av läkarinsatser i kommunerna är mycket stort och att det inte alls uppfylls idag.

– Det stora bekymret idag är att så många så sjuka bor hemma och att de behöver hembesök av läkare i mycket högre utsträckning än vad som sker. Det behövs också en helt annan jourorganisation i primärvården, poängterade Ulla Åhs från Kommunförbundet.

– Idealet är att primärvårdens läkare ingår i teamet för hemsjukvård som handledare och resursperson, tyckte hon.

– Visst, medgav Carl-Eric Thors,

ordförande i Distriktsläkarföreningen.

– Men då behövs fler läkare och för att få det måste vi göra primärvården till attraktiva arbetsplatser och locka unga läkare dit.

Bättre samverkan mellan olika vårdgivare med tydliga avtal om vem som ska göra vad, mer teamarbete och sist men inte minst, fler läkare i primärvården. Om detta var talarna eniga.

Enighet trädde också om att regeringens kommande satsning på primärvården måste bli mer än bara verbal. Mats Johansson från riksdagens revisorer visade att det verkligen är så det ligger till.

– Primärvårdens resurser har i stort sett varit oförändrade genom åren, medan man har dragit ned på sjukhusens resurser, berättade han.

Mats Johansson visade också en europeisk undersökning om hur lätt det var att snabbt få tag på en allmänläkare. Sverige kom sist, i alla andra länder var det lättare att få tid snabbt hos doktorn.

Även inom forskningen har allmänmedicinen en svag ställning. Det finns få professorer och få forskare trots att det är den största specialiteten.

För detta hade Jonas Sjögren från SFAM, Svensk förening för allmänmedicin, ett enkelt recept.

– Det behövs en sorsatsning på forskning i allmänmedicin och vi behöver ett institut för allmänmedicin och pengar till fortbildning, pläderade han.

– Undrar hur många som vet att den mesta fortbildningen av läkare sker genom läkemedelsindustrin? De tillåts styra detta, samtidigt som vi har en debatt om de allt högre kostnaderna för läkemedel i landet.

Anna Filipsson